

Asia: VN/36276/2025

Lausuntopyyntö mikroyrittäjien rahoituksesta sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista

Mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantaminen

1.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuus

2.

Vakuusvaatimukset

3.

Rahoitustiedon ja -polkujen heikko tunnettuus. Mikroyrittäjillä ja yrittäjyyttä suunnittelevilla ei ole riittävästi tietoa rahoitusvaihtoehtoista ja niiden edellytyksistä. Tämä tiedoin jakamisessa kuntien kehitysyhtiöt/elinkeinotoimet/uusyrityskeskukset ovat isossa roolissa ja ne tulee huomioida.

4.

Rahoituksen päätöksenteon keskittyminen, paikallisolosuhteiden tuntemus on heikentynyt, eikä päätöksenteko aina perustu mikroyritysten todelliseen toimintaympäristöön.

5.

-

Kysymys 2. Mitä kehittämissuhteita Teillä on mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantamiseen, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevasta yrittäjyyden edistämisestä mikroyrittäjyyden kentässä, kuten toimintaympäristö, politiikkatoimet ja vastaava? Valtiovallan vastuulla olevilla rahoitusjärjestelmillä tarkoitetaan julkisia rahoituspalveluita ja -instrumentteja, joita valtio tarjoaa tai tukee mikroyrittäjien liiketoiminnan rahoittamiseksi. Näihin kuuluvat esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan osalta ELY-keskusten yritystukimuodot, Finnveran lainat ja takaukset, Business Finlandin rahoituspalvelut.

Pyydämme konkreettisia kehittämissuhteita valtiovallan vastuulla olevan osalta mikroyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseen perusteluineen.

Kuntien kehitysyhtiöiden/elinkeinotoimien/uusyrityskeskusten huomioiminen tärkeänä kanavana lisätä yritysten tietoisuutta eri rahoitusmahdollisuuksista ja niiden hakemisesta. Kuntien neuvonnan voidaan arvioida työskentelevän vuosittain 70 - 80 000 yrityksen kanssa, monet suurin osa mikroyrityksiä.

Finnveran roolin vahvistaminen edelleen:

- Oman pääoman ehtoisen rahoitustuotteen lisääminen Finnveran palveluvalikoimaan
- Finnvera voisi tuoda markkinoille koventit mikroyritysten rahoitukseen
- Vahvistetaan Finnveran ja yksityisten rahastojen yhteistyötä mikroyritysten rahoituksessa
- Vahvistetaan rahoituksen hakijoiden ja Finnveran rahoituspäätösten tekijöiden välistä vuorovaikutusta
- Vahvistetaan Finnveran resursseja ja asetetaan kunnianhimoiset tavoitteet mikroyritysten rahoitustuotteiden markkinointiin

Yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdokset liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi

1.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuus.

2.

Kuntien neuvonta (kehitysyhtiöt / elinkeinotoimet) muodostavat valtakunnallisen verkoston, joka neuvoa yrityksiä sen koko elinkaarella, myös OV-tilinteissa,

Tätä verkostoa tulisi hyödyntää nykyistä laajemmin erilaisissa kehittämis/koulutus/neuvonta (rahoitus, palvelut)/tiedotustoimissa, esim. SEKES ry toimii tässä yhteytenä.

Valtakunnallisen omistajanvaihdosfoorumin toiminnan vakiinnuttaminen OV- edistämisen keskeisenä yhteistyöfoorumina, SEKES pitää ov-foorumia toimivana ja tarpeelliana rakenteena.

3.

Lisää koulutusta yritysostosta yrittäjyyden perustana osana opinto-ohjelmia, nykyisin painotetaan yrityksen perustamista mutta valmiilla yritysaihiolla on helpompi lähteä liikkeelle. Samaan liittyy Re-StartUp ajatus, yritykselle ov tarkoittaa yleensä kasvusysäystä.

4.

Erilaisiin työntekijöiden omistukseen työntekijäyrityksissä kuten ESOP (tarkemmin kysymys 5) ja worker by out perustuvat järjestelyt eivät nouse esiin tarvittavissa lainsäädäntö- ja verotoimissa Esim. USA ESOP iso merkitys listaamattomien yritysten ov-muotona.

5.

Yrityskauppojen ja sukupolvenvaihdosten tilastointi osaksi Tilastokeskuksen normaaleja yritystilastoja. Kattava ja ajantasainen tieto on välttämätön ov-tilannekuvan ylläpitämiseksi ja tarvittavien ov-edistämistoimien suunnittelussa ja niiden tehokkuuden seurannassa.

Kysymys 4. Mitä kehittämistarpeita on yritysten sukupolvenvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia *sukupolvenvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Kuntien neuvonta (kehitysyhtiöt / elinkeinotoimet) muodostavat valtakunnallisen verkoston, joka neuvoa yrityksiä sen koko elinkaarella, myös OV-tilinteissa, herättelee asian suhteen ja nostaa ov:n hyvissä ajoin yrityksen mietintää sekä osassa tapauksia on mukana myös itse toteutuksessa. Tämän verkoston huomioiminen sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen neuvonta- ja asiantuntijapalveluiden toteuttamisessa.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuuden parantamien, Finnveran merkitys iso.

Asian pitäminen esillä kampanjoin ja kehittämishankkeiden rahoittaminen, jotta uusia toimintamalleja, neuvontapalveluja ja koulutuksia voidaan pilotoida ja levittää laajemmin. Kuntien neuvonta on yksi vaikuttava kanava toimintamallien ottamisessa käytäntöön.

Oppilaitoksiin koulutusta, joka käsittelee sukupolvenvaihdoksia ja yritysten siirtymistä seuraavalle omistajalle, osana muuta yrittäjyyskasvatusta.

Kysymys 5. Mitä kehittämistarpeita on yritysten yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia *yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Kuntien neuvonta (kehitysyhtiöt / elinkeinotoimet/uusyrityskeskukset) muodostavat valtakunnallisen verkoston, joka neuvoa yrityksiä sen koko elinkaarella, myös OV-tilinteissa, herättelee asian suhteen ja nostaa ov:n hyvissä ajoin yrityksen mietintää sekä osassa tapauksia on mukana myös itse toteutuksessa. Tämän verkoston huomioiminen sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen neuvonta- ja asiantuntijapalveluiden toteuttamisessa.

Erilaiset työntekijöiden omistukseen työntajayrityksestä perustuvat järjestelyt voivat olla merkittävä väline omistajanvaihdoksissa ja työntekijäomistuksen edistäminen olisi kannatettavaa, yhtenä mahdollisuutena henkilöstörahasolainsäädäntö. Se mahdollistaa työntekijöiden kollektiivisen omistajuuden ja varallisuuden kertymisen ilman suuria henkilökohtaisia riskejä. Verotus tukee mallia, rahastoon ohjatut voitto-osuudet ovat verovapaita ja niillä voi hankkia työnantajayrityksen osakkeita. Työntekijäomistus on vaihtoehto myös kriisitilanteissa yrityksen toiminnan jatkamiseen työntekijöiden omistuksessa. Työntekijäomistusta käsitellään laajasti TkT Antti Sekin keväällä julkaistavassa kirjassa.

USAssa yleinen Employee Stock Ownership Plan ESOP muodostaa väylän sitouttaa työntekijöitä ja mahdollistaa yrityksen omistuksen siirtämisen kokonaisuudessaan työntekijöille ja toimii siten myös yrittäjän eläkejärjestelynä. US on tähän on lainsäädäntöä sekä verokannustimia, ja järjestely on siellä täysin vakiintunut ja toimii yhtenä pohjamallina myös Suomeen.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuuden parantamien, Finnveran merkitys iso.

Valtakunnallisen omistajanvaihdosfoorumin toiminnan vakiinnuttaminen keskeisenä yhteistyöfoorumina, toimii hyvin ja tarpeellinen.

Yrityksen ostamisen opetuksen vahvistaminen tutkinto-ohjelmien sisällöissä.

Helenius Jaakko
Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES